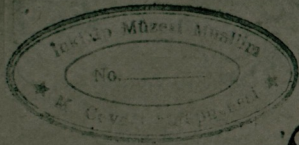

۱۰ تشرین اول ۱۹۱۸

صافی : ۶۴

اوجنی جلد

تیسکی محبوسہ

مستشفه

اخلاق مجاهده‌ری

— ۲ —

فکرچیلر، اخلاق ایند دخی اخلاق برینه صرف عقله وفکره مستند بر اخلاق فوئق؛ اخلاق ایمان قوتیه دکل، منطق دیرتیه یاشاغی ایسته‌یورلر. بونره کوره اخلاق «وظیفه» کی بر مفهوم منطق بر نتیجه‌ییدر. بومفکرلر هر هانکی بر فلسفه مسلکندن بوله بر مبدأ آلرک تعریف ایندکدن صوکر اخلاق نه اولاسی لازم کله‌جکی بوندن چقاربیورلر. دیک‌که اخلاق قیمتی حسه وعرفه کوره دکل، عقله‌وفکره کوره اولیورلر. فکرچیلره کوره اخلاق برتر. چونکه دخی وعبوی برقاوتیور. اخلاق وظیفه‌لری بوقانونک عالمه، وطن، دولت کی خصوصی شرائطه تطبیقندن عبارت اولی لازم کایر. بیخیلان اخلاق یکی باشند قوروق ایچون واسطه، بونون اخلاق‌لر مبدائی اولان «وظیفه» فکری تحلی و تفسیر ایتک، بوندن قاعدلر، دستورلر چقارمق لازمدر. بو نظریه‌ی اورتابه قویان مشهور «قانت» در. قانته کوره اخلاق قبل‌التجربیه a priori وکلای بر قانونک نتیجه‌ی ایدی. قانته اخلاق عقله مستند ایدی. بر چوق فیلسوفلرک، تربیه‌چیلرک منسوب اولدینی مسلک‌یوردر. بریوق اخلاق کتابی‌یور نظری اخلاق تطبیقاتی‌یور. عقل اخلاق فلسفی قیمتی نه اولورسه اولسون، یکی بر اخلاق حیاتی تأسیس ایدم. بونکه بوکا نظری اخلاق صلاحیتی، نه‌ده اقتداری واردر. اخلاق ساحه‌ی تجربه‌ی ساحه‌ی در. مه‌تایزیک ساحه‌ی دکلدر. اخلاق یارانان تفعل و تفکر دکلدر. حیات و تجربه‌ی در. اخلاق عقل و فکرند مقدمدر. وعقل وفکره آسردر. بن‌وظیفه‌ی بر ریاضیه‌ی مسئله‌ی کی قطعی و نیابت ایشی کی منفعت اولدینی ایچون یانایورم. یالکزر، وظیفه اولدینی ایچون یایورم. وظیفه‌ی و وظیفه اولمایده یالکزر وظیفه اولاراق دویدم یاشادیم ایچوندر. بو اعتبار ایله بن‌اخلاق اولای ایچون نه مطلقا عالم اولیه، نه‌ده مطلقا فیاضوف بولونه‌ییمور. علم، فلسفه بوقکن اخلاق‌واردی. بو اخلاق ایسته‌ی عادی، ایسته‌ی عالی اولسون، هر دورک، هر مدینک علمی، و فلسفی اجتبادندن اول دومعشدر. چونکه اخلاق منشأی علم دکل، عمل‌در، عملی یارانان ایست حیات‌در، جمعیت‌خاتدر، اخلاق، جمعیتد یاشامق ضرورتند دومعشدر. بناءً علیه اخلاق دویعه‌ی و مقدس طایفه‌ی بن‌وظیفه‌ی تعریف و تفسیر منه کوره دیکشیه‌ی حک‌در. بلکه، نفوس‌مرده، نفوس‌مرک مقدارینه کشفته، علمی و فنی فکرلر منه، بو فکرلرک وضوح و شدته، ایندیر مرک آیریلته، برلکنه، ایش بولونمک درجه‌سته،

بر چوله ده‌چاق و احه بولور. هینک جی‌انلری ایدورمه، فضیلتی یایه، قلبی طام طاقیر بوشدی. قانیه، اوندن آیتیش کی، بریشان، شعورسز، بولار اوستنده تصادف ایندم. بر انسان نه قدر آرز، نه قدر غیر کافی، نه چاقو نهایت بولان بر شیدی. هرکس قیسه بر فوس قدر هر طرفی بر نظرده کورولن، اولیون، طوتولان بر باشی واردی. قاج قریه‌ی عادی بر قاب کی، کندی الله، دوشونیه‌لری تکر تکر آلاقی بوشاندم. یایده قاج ذوق افکار کی، سولر و سولر کی نهایت بولدی. فکرلر موسم چیلگری قدر کویز، نشتر، تاسلر، دودافلرک بعضی چیلرلرک آیلوب قایانستدن عبارتدی. اسکی اهل الری کیملرند صورمالیدم؟ هر اقلر هانکی زاویه‌لره چکاشیدی؟ شیدمی‌تولو بر بالیجی آکدران یکانه کولکلرده بره داغیش بر ابارق نوزلرند، فاندلرک ایصلاق قشردن، روز کاره قاشی سس و بره‌جک رده قوپوب‌دوشن اختیار دالاردن باشغه نه واردی؟

بکا شئرلر خراب، موسلر بدست کلدی. هر طرف دوشکون قولار، سیری آتش کوزلر، چوکوک بیه‌لره سکوندی. نه امنیت ورن ارکک روحلری، نه فرح ورن ارکک وجودلری، نه اینلرده کندیلرک برعلی یاشایان قادیلر کوردیم. هر شیدن کسل کلدی، هر شیدن اوصاندم. سودان شهورتیه بکزیمن وحشی، قوتی، کور، لذتله صوصاشیدم. حجاز بهارلری کی رنگاری کوچ دویولان، تبارلرک کولاری درین کیدن بهارلری آرایوردم.

— ایچمن بو زهری نعل آلی؟ دیردم. حالوبک بر یایده بکزیمن بو وقتسز چیلکک ایجمده، بیلان چوره‌کاری کی، نامتایه‌ی جذولری واردی. نهایت بر امید قلبی آلت اوست ایدی: — بر مدت مملکندن چیسمه!

عالم‌ک حال ووفتی برنده افرایستندن برینه کیتدم. اوزون اوزون کوروشدک، کندی محرم دردی آلاق‌م‌صغوتند بولوندم، نه‌خطا ایشم، ایکی اوج فقیهه ایله کنیش کوبکی اوشانادی: — اولوم حق، هیز آغلاقی، اونودق. فقط سنی آوروپایه کوردوب پیش‌یدرم. دیدی. بنی آلمانیایه کوندومک، بر سه لسان اوزرک اوزره رهن نه‌ی ساحلنده وقیله اولغک اوفودینی برقلوره قید ایتدیرمک فکرند بولودی. یالکزر حدوددن دیشاری فیرلاقی فکرند بولوسه‌یدی، نه مسعود اولاجقدم.

بیلسه کز اوکون سواقلاردن نه خیزی، نه سونجه دومم. شهر، خلق، عمللر کورمه نه فنا کوروندی. بونلرک بکاسلطاولوب کندی آرم‌لرند بر اقایه‌ی قلندر نورقوردم

اوقودیم برکشتنک برنجی قسی بوراده‌یتور.

فایز رفی

خلاصه فردی بر برینه باغلايان مادی، معنوی باغلاک نوعه وشکته کوره دیکشه‌جکدر. اونک ایچون. بن بر جیتیه مقابل مدن بر اخلاق واردر. هندلینک، چیلینک، فونولینک، هونانولینک، نورکک، عربک بونون جیتینک کندینه کوره بر اخلاق واردر. بو، اخلاق بزم تقیظه کوره ای ویا فائاولیایر. فقط دائماً بر اخلاق دربرجینکدر. بر تارنخک مای‌در. هر جیت کندی اخلاقک یارایجی‌یوردر. و هر اخلاق جیتیه کوره بر اخلاق‌در. یعنی ابتدائی‌در، عالی‌در، ضعیف‌در، قوتلی‌در، دخی‌در، ملدی‌در. جیت دیکشه‌ی دیکه بو اخلاق دیکشم. وجود دیکشه‌ی دیک، عضولرینک و عضولری وجوده کتیرن جیورلک، مناسبلرک دیکشه‌ی دیک‌در. مثلاً بر جیتده عالمه، ملک، دولت آراستدک مناسبلرک ماهیتی دیکشه‌ی دیکه جیت دیکشم. ناسلک بوزمه‌لری وجوده کتیرن فردلرک کینده، کیننده بر دیکشکک اولما‌ی‌در. بوزمه‌لرده دیکشم. بوناستر اخلاقک میدادی‌در. بوناستر اخلاق اولانده اخلاق‌ده‌ی انقلاب اولاماز. اخلاق دیک اجتماعی عضویتی تکلیک ایند عضولر و فردلر آراستدک ارتباطک، تساندک جانی افاده‌ی دیک‌در. اخلاق قانونلری جیتک حیات و وحدت قانونلریدر. بر جیتده نه زمان حیات و وحدت قانونلرده قانلر. عضوی انقلابلرک دماغی انقلابلرک اثری دکلدر. بلکه تقدی، نفس، نغی، تردی، خستلی... کی به عضوی جیتدن هر طایفه انقلابلرک محمولدر. عینی ملاحظه جیت عضولری ایچوندر. دوعغوردر. اخلاق کی عضوی بر حیاتی دیکشدرمک لازمدر. بو معنا ایلدرکه اخلاق اجتماعی حیاتک خالق اولقندن زیاده بو حیاتک مخلوق‌در. اخلاق جیتینرک ماضیستندن دوعارلر. هر جیتک حاله‌ک اخلاق ماضیستد کوره بر دورلو تعین ایدر. جیتینک جیتیه اوقادار دیکش اخلاق، «وظیفه» کی مجرد بر دستورده صوفی ناسل ممکن اولور. مقتول افرایستک انتقامی آتی، آووستریالی ایچون بر وظیفه‌ی: قوجیه‌ی منتقاب اولک، هندل دول ایچون وظیفه‌ی: رئیس متعاقب اولک اسکی غول اهالیسی ایچون وظیفه ایدی! دیک‌که وظیفه بوقدر، وظیفه‌ی واردر... هر وظیفه‌ک وظیفه اولمای عیمله، جیتله قائمدر. اسباطه‌یلر ایچون خرسراق عیب دکلدی. چونکه اشتراکی: Communiste ایدیلر. فقط یاقالاق عیب ایدی. چونکه محارب بر قوم ایدیلر. «حق، وظیفه، عدالت» کی بونون قیمت و ماهیتی دیکشدر برض فرس ایتدیکدن مفهوملر دائماً تکمیل ایده‌کشدر. بو فرق قیسه بر تاریخده کورمک‌کی ممکن‌در. بزده قانلی بر اسیر کی قوللاقی، نه دوکک ارکک ایچون بر حق ایدی! بونون حقدده مساواتسزله دائر اولان هن وجدان‌ی معذب ایدی‌یور. اخلاق فکرلر منه یالکزر زمان ایله دکل، مکان ایلده دیکشیدر.

کریه جهت فردلردن تشکل ایدر . لکن فردلری بر آرایه کیریورمکه بر جهت تشکل ایدمض . جهت تشکل اتمک ایچون قورقو برینه حساسات ، حافطه نفس برینه فدا کارتی ، اشتها برینه اسماک ، خودبینیک برینه غیربینیکدن عبارت غای واجتایی راطبلرله فردلر بربرینه باغلانالی . فردلری یالکیز عضوی ساقلمرله تابع اولان بر جهت موجود اولماز . عضوی ساقلمر بزی افرادده سوق اییدر . افراد حالی اجتماع منافی در . جهت وار اولوق ایچون فردلرک عضوتلردن بر شی غایب اتملری و دین ، اخلاق ، ذوق ، حقوق ... کی راطبلرله باغلانالی لازمدر . بر راطبلرک منشأی جیندر . اگر بو راطبلرله اولمسه ایدر ، خلقه خودبین و منفعت دوشگون اولان فردلر جهت تشکل ایدمضدی . اخلاق ، دین کی ، اجتماعی راطبلرله اک قوتلرلردن بری در . بر فرد نقادار اخلاقله شریسه دیگر فردلره اوقادار متساند اولور . اخلاق دینک ، متقابل ، فدا کارتی ، متقابل محبت دینک در . بره بو اخلاق و دین محبت در . جهت حیانتک عضو غمز اوزرینه یابدینی جیرو تصدیق در . اگر بو جیر و تضییق اولمسه ایدر برنفسه زک اغواسته قابلیت ، حیوانلرکی یالکیز عضوی حیانتلره یاشاردق . حال بوکه جهت حیاتی بزی باشی پوش بر اقایور ، دیگر فردلر و شیلرله اولان مناسبتلرله مجبور بر طامق قاعدلری طایفه آلیشدر بریور . جهت بزی قوتلاری ، افکار عمومی سیاهه . بر تضییق اییدور . بر جهتک بو اخلاق محیطی ایچنده یاشامقله اخلاقله شیدور . یعنی اخلاق اعتیادلر قازانیور . بو اعتیادلر زمان ایله طبیی ساقلمر قوت و طویعیی آلیور . آرتق اخلاق وظیفه لر می جزیه جه و اعتیادلر مرک سوبله زحمتمسجه ، حتی خط ایله ، نمونیت ایله یاپوز . اخلاق بزم ایچون آرتق بر طبیعت نایه آلیور و اخلاقلرکی الی برغل و حرکت حالت کیریور . ایشته ، اخلاق منشأی جهت در ؛ غایبی بته جهت در . افراد جیلر اخلاق منشأی فرده آراکلله اخلاق ایضاح ایدیلر بر شکله صوقیورلر ...

اسماعیل صفی

دارالفنون مدرساتون

فکر حیات

قصیده شهری

تاریخ ایچیمی تفریانتون : ۵ - عمری : خلیل ادم ۱۶ - لومه ، ۱۵۰ - صیفی - استانبول ۱۳۴

تاریخ عثمانی انجمنک بر ایکی سندن بری تشریفه یاشلادی بو توغرافیلر سلسله سی ، هر اعتبار ایله تریکه شایان بر کوچولمسه ای نمونه سی کوسته بریور . ملی تاریخونک هر شعبه سی حقدنک تدقیق لکرت هنوز چوق ابتدائی بر صفحه ده بولوندی میاندله ایکی بر بدن بره عمومی بر تورکیا خود عثمانی تاریخی وجود کتیرمک ، باحاشه علمی بر انجمن ایچون ، غایب

اهمیت و برضرلر . افراد جیلر مفکوره ک دشمنی در . فردلرک سربستیه مانع اولان هر عنعنای تنقید ورد اتمک افراد جیلر ایچون طبیی در . اولور ایچون یگانه مفکوره نفس در .

شیدمده یقادر برده افراد جیلرک یاپییری تحت تشکیله کورلوی . قادیلر حریتلری استعجال ایچون انفرادی مجامعه له کیرییدیلر . سقیم عادلرله مجرم استدکاری کی اجتماعی راطبلرله ده قیرمه یه جایشدیلر . قفس ، چارشاف ، تستر ... کی عادلرک حکمتی یالکیز فردلرک منفعتی نقطه سندن حساب اییدیلر ... مشروطیت انقلابندن سوکرا عملکننده اجتماعی بر اقبال وجوده کتیرمک ایسته یلرله بو اجتماعی غایبی تأمین ایچون انفرادی قوتلره مراجعت استیلر . آوروپایه علوصنایع تحصیل ایچون طلبه کوندریلر . معارف اصلاحاننده تدریسات ایشلری هر زمان و هر فرصته تربیه ایشلرله تقدیم اتمه م . مکتبلرک حیات و سغانتلردن زیاده اصول پروگراملری اصلاحه جایلشمارده بته بو اندیشه کی محسولدر [۱] . حال بوکه قادیلر حیاتی پرقاچ قادیلرک جرأیله دیکشتم . اجتماعی اقبال ، فردلرک علینده ، روخنه آیری آیری وجوده کلن بر ترقیک اثری اولماز ، سناییده انقلاب ، ماهر صنعتکارلر پیشدریمکه وجوده کلتم . تربیه دنجهد ، درسارک و اصول تدریسارک علی الاطلاق نیجه سی اولماز . بو تحوللر اول ملنک اجتماعی بیهمنه ، اقتصادی منظمونه م . تربیوی مفکوره رسنه عاظم داهای اساسی سبیلردن ایلری کلیر . افراد جیلر اجتماعی اصلاحاتک میدای فردی و فکری اصلاحات ظن اییدیلور . جمعیتی جهت اولدرق دکل ، مستقل فردلرک یاقونی کی دوشونیورلر . و عینتک قیمتی فردلرک انفرادی قوتندن چیقارمه یه جایلیشیلور . حال بوکه جهت قوتی فردلرک انفرادی قوتلرینه رجاع ایدیلر . فردلرک تدقیق بو حکم ایبات ایدر . فردلرک روخنه قورقو ، وروی بر مخلوق در . فردلرک روخنه قورقو ، اشتها ، حافطه نفس ، شهوت ... کی انسیافلر وادرد . بو نورلرک وظیفه سی فردی محافظه در . بو انسیافلرک آراسته عدالت ، انصاف ، فدا کارتی ... کی اخلاقی بکیز بر شی یوق در . انسان خلقه عدالتی ، انصافی ، فدا کار دکل در . بو خواری دودغدندن سوکرا آلمشدر . اخلاق بزی قورقوی دکل ، جسارته ، حافطه نفس دکل ، فدا کارله ، اشتها ی دکل ، اسماک دعوت ایدر . بو اعتبار ایلله اخلاق فردلرک طبیعت معیار بر قوت در . اخلاق منشأی فرد اولماز . بو منشأ انسانک حیوانی طبیعتی خارجنده بر قوتندن کیریور . بر قوت ، جهت در [۱] . بو سوزلردن آوروپایه طلبه کوندریمک ، صنایع تحصیل ایدیرمک ، تدریساتی اصلاح اتمک کی تشکیلک چوچولم عاینده اولدریم آکلاشیلماستین ... یز بو تشکیلری دکل ، بلکه الزم و مفید اولان بو تقدیمتله و بریلن پاکیش و حققتن فینلری تنقید ایدیلور ...

عینی جهت داخلنده عینی وظیفه ک تلقیسی مسلکدن مسلک ، محیطدن محیطه دیکشیر : بر تجارتلر بر معلومک مسلکی وظیفه لر آراسته فرق وادرد . خلاصه ، اخلاق زمان ، مکان ، تاریخ و محیط قیولرندن آزاده اولدرق دوشونمک اخلاقک طبیعتنه مخالفدر . بویه دوشونمکلر فلسفه ایچون موضوع اولمسیله اخلاقک صیرت حقیقی ایچون قیمتی اولماز . بر اخلاقی صیرت ذهن و منطق قوتله اداره اتمک ایسته دیکمز تقدیرده بو حادثلر کندی قوتلرلرک اثرن تعقیب ایدم جیلر ، فقط هیچ بر وجهه بزم فکرمه نایع اولمایا یقادر در . اولان ایچون « اخلاق باقی ، اخلاق یاراتق » اندیشه سی هر شیدن اول « موجود اخلاق طایفه ای و منطق قوتله اداره اتمک » سیاست منجر اولور . « اخلاق بزم دیکمز و آرزوم خالصه موجود بر قوت در » دینمک « بز » اخلاقک مقدراتی هیچ بر صورتلرله تعظیم ایدمه یز ! نتیجه سی چیقاق دوشرو اولماز . چونکه مداخله مرک عفا تم حکوم اولماسی ، اخلاق اصلاح و مداخله قبول اتمه سندن دکل ، بو اصلاح و مداخله ک اخلاقک طبیعت ، حیانتله اویاستلندن در . بویسه صنعت ، حقوق ، افتصاد ... کی اخلاق ده اصلاح قبول ایدر . آلبوررکه اصلاح اتمک بولی بیلم . بویولی بره کوستلردن اخلاقک طبیعت و تشکلی تدقیق ایدن بر علم در . اجتماعاتک اخلاقیات شعبه سی بو وظیفه درعه ده ایدر .

اخلاق بر طامق معین سبیلره و قانونلره تابع اولای بزم اخلاق خصوصتدک آزاده جزیه می می اتمه یور ، بالمکس ممکن قیلور . اگر اخلاق هیچ بر قوتونه تابع اولماسایدی ، موهوم بر قوت کی اونی اداره اتمک امکان و اقتدار کی ایدماده مزلد ... حال بوکه علم اخلاق حادثلری و قوتلری تعین اتمکه اخلاق اوزرندک نفوس سزیده آرتیرمش اولیور . علمک پردیکی بو نفوذ و آمریت ، سیاستی نفسی و خیالی بر فلسفه یه استناد ایدیرن انقلابلرله قوتی اخلاق عقل و منطق زاده سی فرض ایدر بر فیلسوف ، اخلاقی اداره خصوصتدک اقتدار کی صفرا ایدر برمش دیکدر ... شوقندیرجه فکر جیلرک اخلاقی بحرآنزه دوعریند دوعر ، به تأثیری اولماز ...

افراد جیلره کوره دین ، اخلاق ، صنعت ، اقتصاد کی اجتماعی اصلاحلرک میدای فرددر . فرد روی احتیاجلری بو مؤسسه لر ی وجوده کیریور . مثلا فرددی قورقو انسیاق دینی ، حرصی انسیاق اقتصادی ، منفعت انسیاق اخلاقی یاراشدر . جهت فردلرک تشکیل ایچون خارجی و بیخاشیک بر اولمدر . مادامک اجتماعی مؤسسه لک منشأی فرددر ، اوخاله اجتماعی اصلاحاتک ، مدایه در قوت اولی لازم کلیر . « اجتماعی اصلاحات فردی اصلاحات ایله باطلدق » افراد جیلرک دستوری در . بونک ایچون فردک عصری و مادی انکشافلری افراد جیلرک سیاستده داخلدر . بناء علیه طبیعات ، ریاضیات و فنیات کی ذکابی ، فردی قابلیتری انکشاف ایدیرن درسارله